

1.2 Financiële begroting op hoofdlijnen

De financiële begroting van de gemeente Gorinchem wordt in dit hoofdstuk op hoofdlijnen uiteengezet. Dit gebeurt aan de hand van enkele financiële uitgangspunten, het verloop van het begrotingssaldo, de algemene reserve en het autorisatieniveau.

Enkele financiële uitgangspunten

Naast de specifieke uitgangspunten in de perspectiefnota 2026 zijn in deze begroting zo veel mogelijk de volgende algemene financiële uitgangspunten gehanteerd:

1. De begroting 2026 dient reëel en structureel sluitend te zijn.
2. De begroting 2027, 2028 en 2029 wordt voorzover mogelijk reëel en structureel sluitend opgesteld waardoor de toekomstige lasten van besluiten gedekt worden en er ruimte is voor het opvangen van tegenvallers.
3. Er wordt gewerkt met het principe 'nieuw voor oud'. Nieuwe lasten worden daarbij gedekt binnen het betreffende programma danwel binnen de totale begroting.
4. De autonome en wettelijke ontwikkelingen gaan voor op de wensen voor nieuw beleid.
5. Een begrotingstekort wordt opgelost met maatregelen die een structurele besparing of een structurele opbrengst geven.
6. Er wordt gewerkt met een spaarsysteem (bestemmingsreserves) om te sparen voor grote investeringen in de (nabije) toekomst. Het al gespaarde en het in deze collegeperiode nog te sparen geld wordt in deze collegeperiode zo veel mogelijk ingezet om enkele concrete resultaten te boeken.
7. Het investeringsplafond wordt gehandhaafd om de toekomstige schuldenomvang te beheersen.

Verloop van het begrotingssaldo

Het vertrekpunt voor het financieel meerjarenperspectief van de begroting 2026 is de perspectiefnota 2026-2029 en de uitkomst van de mei- en septembercirculaire gemeentefonds 2025.

In het hierna volgende overzicht laten we zien aan hoe we vanuit dit financieel meerjarenperspectief tot ons voorstel voor de meerjarenbegroting 2026-2029 komen.

Begrotingssaldo (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	2026	2027	2028	2029	Nr.
Perspectiefnota 2026 inclusief meicirculaire	1.332	184	664	1.429	1
Diverse technische en autonome bijstellingen	267	381	-10	-17	2
Tussentijdse rapportage 2025 structurele bijstellingen	-717	-26	-54	-120	3
Meerjarenbegroting	882	539	600	1.292	4
Wijzigingsvoorstellen (1e begrotingswijziging)					
Taakstelling Betere inzet Brede Scholen	-20	-20	-20	-20	5
Betere inzet Brede Scholen	20	20	20	20	5
Banneweg conversie investeringsbudget	-2.700	68	68	68	6
Banneweg vrijval afschrijvingsreserve	1.795	-45	-45	-45	7
Onttrekking reserve infrastructuur voor Banneweg	905	-23	-23	-23	8
MJOP (vastgoed exploitatie & dotatie voorziening)	-200	-200	-200	-200	9
Skatepark Gijsbert van Andelpark	-6	-6	-6	-6	10
Algemene uitkering / septembercirculaire gemeentefonds	-212	-348	-437	-524	11
Meerjarenbegroting inclusief wijzigingsvoorstellen	464	-15	-43	562	12
Restant openstaande taakstellingen uit begroting 2025:					
Taakstelling Subsidies	7	173	173	173	13
Taakstelling Sociaal Domein	-204	-26	-36	-36	13
Taakstelling Efficiency Organisatie	0	134	159	159	13
Subtotaal	-197	281	296	296	13
Restant openstaande taakstellingen voor begroting 2025					
Dekking hogere kosten Sociaal Team	0	0	489	489	14
Taakstelling DT	100	100	100	100	14
Taakstelling Stadsontwikkeling	52	52	52	52	14
Totaal restant openstaande taakstellingen	-45	433	937	937	
Hervormingsagenda Jeugd					
Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Rijk)	0	0	262	263	15
Besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Lokaal)	0	0	702	695	15
Totale besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd	0	0	964	958	15

1. Perspectiefnota 2025 (inclusief meicirculaire)

Dit betreffen de saldi zoals deze zijn opgenomen in de perspectiefnota 2026-2029.

2. Diverse technische en autonome bijstellingen

Dit betreffen bijstellingen die zich voordoen bij het opwerken van een perspectiefnota in een gedetailleerde meerjarenbegroting.

3. Tussentijdse rapportage 2025 structurele bijstellingen

Dit betreffen de structurele bijstellingen zoals deze zijn opgenomen in de tussentijdse rapportage 2025.

4. Meerjarenbegroting

Na verwerking van de hiervoor genoemde punten komt de meerjarenbegroting uit op genoemde saldi.

Wijzigingsvoorstellen (1e begrotingswijziging)

Voor de hierna volgende punten stellen wij voor de meerjarenbegroting te wijzigen. In afwachting van de besluitvorming van de raad zijn deze voorstellen niet verwerkt in het programmaplan en de financiële begroting. De besluitvorming zal worden verwerkt in een 1e begrotingswijziging die gelijktijdig met de begroting wordt vastgesteld.

5. Betere inzet Brede Scholen

Dit betreft huuropbrengsten en compensatie van kosten voor het buurtcentrum Gildenplein. Deze baten worden ingezet voor de opdracht Betere inzet Brede Scholen.

6. Banneweg conversie investeringsbudget

Bij het project Banneweg is de verbreding van de spoorwegovergang een belangrijk onderdeel waarvoor we afhankelijk zijn van ProRail. De middelen die we hieraan besteden passen weliswaar binnen het investeringsbudget, maar mogen op grond van het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) niet worden geactiveerd. Hiervoor is dan ook een exploitatiebudget nodig.

7. Banneweg vrijval afschrijvingsreserve

Het investeringsbudget kan als gevolg van bovenstaande conversie worden verlaagd met € 2.700.000. De afschrijvingsreserve kan hierdoor ook worden verlaagd en zorgt voor een deel van de dekking voor het inrichten van het exploitatiebudget.

8. Onttrekking reserve infrastructuur

Een deel van het exploitatiebudget voor de Banneweg kan niet worden gedekt door de afschrijvingsreserve. Voorgesteld wordt om dit te onttrekken uit de reserve Infrastructuur. Door het lagere investeringsbedrag zullen de afschrijvingen worden verlaagd. Het voordeel wat hierdoor ontstaat wordt jaarlijks teruggestort in de reserve Infrastructuur.

9. MJOP

Dit betreft de gevolgen van het actualiseren van het MeerjarenOnderhoudsPlan 2022-2025 voor het gemeentelijk vastgoed.

10. Skatepark Gijsbert van Andelpark

Dit betreft met name de onderhoudskosten voor het aan te leggen Skatepark.

11. Algemene uitkering / Septembercirculaire gemeentefonds 2025

De septembercirculaire is nog niet verwerkt

De wijzigingsvoorstellen (1e begrotingswijziging) zijn niet verwerkt in de de BIEO.

12. Meerjarenbegroting inclusief wijzigingsvoorstellen

Na verwerking van de hiervoor genoemde punten komt de meerjarenbegroting uit op genoemde saldi, waarmee rekening wordt gehouden bij het weerstandsvermogen en de stresstest.

13. Restant openstaande taakstellingen begroting 2025

De in de begroting 2025-2028 opgenomen taakstellingen zijn voor 2026 ruimschoots ingevuld. In 2027 moet nog circa 18% van deze taakstellingen worden gerealiseerd. Deze taakstellingen zullen verder worden ingevuld.

14 Restant openstaande taakstellingen voor begroting 2025.

Dit betreft de taakstellingen die reeds bestonden voor de begroting 2025.

15. Hervormingsagenda Jeugd

De besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Lokaal) is voor het totaaloverzicht opgenomen in deze tabel maar is inmiddels concreet in de begroting verwerkt op de budgetten waar een besparing dient te worden gerealiseerd. De besparingsopgave Hervormingsagenda Jeugd (Rijk) betreft de besparingen die meeveren met de maatregelen van het Rijk.

Het investeringsplafond

In de perspectiefnota 2021-2024 is besloten tot het invoeren van een investeringsplafond. Dit bleek de meest doeltreffende maatregel om de hoge schuldpositie van de gemeente Gorinchem af te bouwen. Daarbij is er voor nieuwe investeringen een investeringsplafond ingevoerd van € 5 mln. per jaar. Dit plafond is inmiddels met de jaarlijkse indexatie verhoogd en nu circa € 5,8 mln. In de begroting 2026 en verder zijn alleen de reeds in de perspectiefnota 2026-2029 verwerkte ter beschikking te stellen budgetten opgenomen. Het investeringsplafond is ongewijzigd ten opzichte van de perspectiefnota 2026-2029 en blijft sluitend.

Nr.	Investeringen (bedragen x € 1.000; - = nadeel)	2026	2027	2028	2029
	Beschikbare investeringsruimte			268	5.812
	Indexatie investeringsplafond (3,2%)	186	186	186	186
	Totaal investeringsbudget	186	186	454	5.998
1	Beschoeiingen	268	739	296	-998
2	Havens	-371			
3	Civiele Kunstwerken/Bruggen	-111	-518	-432	
4	Spaaropgave onderwijs				-1.000
5	Centrale Hal	-300			
6	IHP			-3.000	-1.000
7	Reserve Sociaal Domein	2.000			
8	Investering WBI				-1.000
9	Voertuigen en Materieel	-194	-135	102	-192
10	ICT				-210
11	Openbare verlichting				-58
12	Straatmeubilair				-100
13	Verkeersborden				-55
14	Speelruimteplan				-200
15	Vervangingsplan Inventaris				-106
16a	GRP				-1.130
16b	Dekking GRP				1.130
	Subtotaal exploitatie / investeringen	1.292	86	-3.034	-4.919
		1.478	272	-2.580	1.079
	Cumulatieve ruimte in investeringsplafond	1.478	1.750	-830	249

Verloop algemene reserve

In onderstaand overzicht wordt het verloop van de algemene reserve weergegeven. Afgezien van de eenmalige inzet in 2025 en 2026 om voorgenomen nieuwe investeringen van dekking te voorzien, dient de algemene reserve voornamelijk als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Ontwikkeling algemene reserve (- = onttrekking, + = toevoeging, bedragen x € 1.000)	2025	2026	2027	2028	2029
Stand Algemene Reserve begin boekjaar	30.468	29.045	29.045	29.045	29.045
Bij: resultaat jaarrekening 2024	2.479				
Af: Amendement Skatepark	-102				
Bij: afroaming reserve Sociaal Domein	1.100	2.000			
Af: dekking investeringen PPN 2024-2027	-3.800				
Af: dekking investeringen PPN 2025-2028	-1.100				
Af: dekking investeringen PPN 2026-2029		-2.000			
Stand Algemene Reserve ultimo boekjaar	29.045	29.045	29.045	29.045	29.045

Autorisatieniveau

Overeenkomstig artikel 5, lid 1, van de Financiële verordening autoriseert de raad met het vaststellen van de begroting, de baten en de lasten per programma en de investeringsbudgetten, voor het eerste begrotingsjaar.

Op grond van artikel 5, lid 2, van de Financiële verordening kan de raad bij de begrotingsbehandeling aangeven van welke nieuwe investeringen hij op een later tijdstip een apart voorstel wil ontvangen voordat wordt overgegaan tot het aangaan van verplichtingen.

Op grond van artikel 5, lid 16, van de Financiële verordening wordt het gebruik van lid 3 t/m 15 van de verordening als acceptabel aangemerkt en kan het worden verwerkt in de maandwijziging.

Op grond van artikel 5, lid 17, van de Financiële verordening worden begrotingsafwijkingen door overschrijding en onderschrijding van baten en onderschrijding van lasten en investeringsbudgetten als acceptabel en daarmee rechtmatig aangemerkt mits deze afwijkingen worden toegelicht overeenkomstig de uitgangspunten voor de toelichting in de jaarstukken of in een ander bestuurlijk document.

De begroting geeft informatie op taakveldniveau. Dit is een detailniveau lager dan het programmaniveau waarop uiteindelijk de autorisatie van de raad plaats vindt.